

SUSANA LÓPEZ RUBIO

Intrați în El Encanto

PARTEA ÎNTÂI

1

1947

Patricio

Primul lucru de care mi-am dat seama când am pășit pe cheiul din Havana a fost că nu eram îmbrăcat adecvat pentru clima cubaneză. Niciunul dintre cei care au coborât de pe vapor nu purta haine potrivite. Pantalonii și jacheta mea din lână îmi înțepau pielea, iar șapca uzată care mă protejase de atâtea ori de zăpadă în Asturias mă amenința acum că-mi va coace capul sub soarele tropical. Spre deosebire de cubanezi – bărbații în costumele lor din in, iar femeile cu rochiile lor cu imprimeuri – noi semănăm cu o turmă de oi asudate. L-am privit cu invidie pe funcționarul de la vamă. Cămașa lui albă cu mânecă scurtă era imaginea vie a confortului. În timp ce așteptam cu documentele în mână, o secretară mulatră, care-și etala picioarele fără ciorapi și rochia cu umerii dezgoliți, a provocat fluierături de admirație din partea tuturor bărbaților ce stăteau la rând. O adevărată ispravă, având în vedere că eram epuizați și înfometați după mai bine de patruzeci de zile în care stătuserăm îngrămădiți în niște cabine mici, hrănindu-ne zilnic numai cu terci.

– Dacă nu încetați cu fluierăturile, o să am eu ac de cojocul vostru!

Lângă mine, un domn galician a dat glas gândurilor mele.

– Ei drăcie! Aici femeile sunt date naibii.

Funcționarul de la vamă îmi făcu un semn să mă apropii,

- Prenume?
- Patricio.
- Nume?
- Rubio Gamella.
- Vârsta?
- Nouăsprezece.
- Spaniol?
- Da.
- Motivul călătoriei?

Am fost tentat să-i spun adevărul: „Știți, motivul este că în Spania e atâta mizerie, încât trebuie să ne muiem pâinea în băltoace, că în satul meu nu mai sunt pisici fiindcă am mâncat noi toți șobolanii, că pe mama au ucis-o republicanii din cauză că a ascuns-o în casa ei pe o verișoară care era călugăriță și că pe tata l-au omorât naționaliștii din cauză că a refuzat să îngenuncheze în fața unui portret al lui Caudillo și nu mai am familie, că nu vreau să-mi petrec restul vieții spetindu-mă în mină, devorat de păduchi, și am vândut verigheta bunicii, fie-i țărâna ușoară, pentru a putea cumpăra un bilet la clasa a treia pe un vapor și să încep de la zero, numai cu ce am pe mine, în cealaltă parte a lumii. Motivul este că vreau să supraviețuiesc.”

Da, asta ar fi trebuit să spun. Dar pe vapor mulți ziceau că în Cuba începuseră să-i trimită înapoi pe emigranții spanioli și că nu trebuia să le dăm motive să ne deporteze.

- Motivul călătoriei? repetă funcționarul, devenind nerăbdător.

Mi-am înghițit mizeriile și, cu un zâmbet larg, am răspuns la fel ca restul pasagerilor de pe vapor.

- Vacanță. Sunt în vacanță.

Am ieșit din vamă și m-am uitat în jurul meu. Cheiul se întindea în fața mea, ticsit de oameni și automobile, plin de zarvă și viață. Decupat pe un cer de un albastru strălucitor, farul castelului Morro părea că veghează asupra orașului și a locuitorilor săi.

M-a luat ameteala din cauza căldurii și a trebuit să mă așez. Călătoria fusese atât de întortocheată și posibilitatea de a ajunge până în Cuba atât de redusă, încât nici nu stătusem să mă gândesc ce aveam să fac odată sosit în Havana. Sigur că nu-mi era ușor. Bunurile mele se reduceau la cinci lucruri: un costum din lână, o șapcă, niște pantofi, o fotografie a părinților mei și o conservă de sardine marinate, pe care un cuplu de portughezi mi-o ofe-
rise pe vapor.

Dar mă mai bazam pe alte cinci atuuri. Primul: tupeul meu. De mic copil, n-am știut ce-i aia rușinea, iar deviza mea a fost întotdeauna să cer iertare în loc să cer voie. Al doilea: ochii mei albaștri, moșteniți de la mama și cărora li se adaugă înfățișarea plăcută a tatălui meu. Al treilea: imaginația. Aceași imaginație care, în loc să mă ajute să memorez lista regilor vizigoți¹, mi-a folosit să inven-
tez scuze și să chiulesc de la școală. Al patrulea: tinerețea mea. Nouăsprezece ani de-abia împliniți, care-mi anulau temerile și mă transformau într-un cățeluș dornic de aventuri. Și, în cele din urmă, al cincilea și cel mai important atu: setea. Setea de viață, de viitor, de culori, sete acumulată nu pe parcursul lunilor, ci al anilor. Se spune: credința mută munții din loc, dar nici setea nu se lasă mai prejos. Setea făcuse ca un tânăr dintr-un biet sătuc din Asturias să traver-
seze oceanul până la Perla Antilelor.

Venindu-mi în fire, m-am ridicat și am început să merg. Primele
mele ore de expatriat le-am dedicat doar plimbării: am mers cu
ochii ieșiți din orbite din cauza minunățiilor pe care le aveam în fața
mea. Aleea Prado, piața Catedralei, cheiul... orașul era un furnicar
de familii cu copii, turiști, palavragii, lustragii, vânzători ambulanți

¹ Lista regilor vizigoți reprezintă un element al istoriei educației din Spania. Este vorba despre lista, ordonată cronologic, a 33 de regi din regatul vizigot (secolele al V-lea – al VIII-lea), care a fost utilizată ca test de memorie. Pedagogia modernă a folosit această listă ca un exemplu, ridiculizat, al modului în care pedagogia tradițională a redus conținutul istoriei la enumerarea numelor și a datelor. (n.red.)

de fotografii erotice și chiar și ghicitoare care le dădeau clienților în ghioce ca să-și afle norocul.

Dar orașul nu era o încântare numai pentru ochi, ci și pentru urechi. În Havana, muzica invadea fiecare cotlon. Ieșea pe ușile cârciumilor, din tranzistoarele care se odihneau pe pervazurile ferestrelor deschise ale caselor și din trompetele muzicanților de pe stradă sau provenea de la trupele care foloseau străzile și piețele drept scene.

Când am ajuns în cartierul chinezesc, la intersecția străzilor Zanja și Galiano, am rămas atât de prostit privind afișul de la cabaretul Tropicana – cu balerinele purtând coafuri cu pene de păun –, încât nu am fost atent la tramvaiul care venea cu viteză spre mine.

– Cară-te de-acolo, pramatie! țipă vatmanul.

Deși tramvaiul a frânat chiar înainte să dea peste mine, n-am putut să nu cad în fund. Un bărbat îmbrăcat în costum s-a oprit să mă ajute.

– Vă simțiți bine?

Am încuviințat. Din cauza căderii mele ridicole, demnitatea îmi era mai rănită decât posteriorul.

– Dar nu vedeți că domnului îi curgeau balele văzând picioarele frumoase ale balerinelor, iar dumneavoastră mai aveți puțin și-l trimiteați direct la cimitirul Columb? îi reproșă bărbatul vatmanului. Dă-o dracului, bătrâne!

Era un fapt dovedit; cubanezii erau în stare să vorbească în cel mai rafinat mod și, în același timp, să blesteme ca bestiile.

– Îmi pare sincer rău, amice, și-a cerut scuze vatmanul. Data viitoare să aveți ceva mai multă grijă și n-o să mai pățiți nimica.

Periplul meu s-a încheiat pe plajă. Stând pe nisip, am devorat cutia cu sardine marinate în timp ce apa mării îmi mângâia picioarele obosite. Soarele era o bilă de culoare roșu aprins, înconjurată de un portocaliu intens, presărat cu pescăruși ca niște puncte negre la orizont. Înainte de a apune soarele, am adormit chiar acolo.

A doua zi m-au trezit zbieretele unui vânzător ambulant.

– *Durofrío*¹ de cocos, lămâie și ananas, domnule! Cu gheață, doamnă!

Am deschis ochii, dezorientat, și am descoperit că eram înconjurat de familii de vilegiaturiști, care se bucurau de o zi de plajă în timp ce mă priveau cu milă și uimire. O fetiță brunetă a încetat să se mai joace cu mingea ei și s-a apropiat de mine.

– Bună. Ești un naufragiat?

N-am știut ce să-i răspund. Pur și simplu am zâmbit, fericit să știu că în Havana viața mea, ca aceea a unui naufragiat dus de valuri pe o plajă, tocmai începea din nou.

¹ Înghețată făcută în casă, pe bază de lapte praf, smântână, zahăr și gălbenuș de ou.
(n.red.)

2

După ce am părăsit plaja, m-am spălat pe față la o fântână și am mers până în cartierul San Isidro. În urmă cu câteva săptămâni, proprietarul lăptăriei din satul meu îmi povestise că un prieten de-al lui, care avea un alt prieten, care, la rândul lui, avea un văr în Havana, îi spusese că asturienii nou-veniți obișnuiau să se întrunească la El Popular, un bar de pe strada Porvenir¹ condus de o văduvă din Avilés. Am bănuir că aveam puține șanse să-l găsesc: s-ar fi putut ca barul să se fi închis sau să se afle pe altă stradă; sau ca proprietarul lăptăriei, ori prietenul lui, sau prietenul prietenului său, sau vărul prietenului prietenului său să fi mințit. Dar, contrar tuturor așteptărilor, mi-a fost foarte ușor să descopăr stabilimentul. Un mic local cu aspect anost.

Interiorul mi-a confirmat proasta impresie. Jumătate de duzină de mese și scaune șubreze, păzite de o tejghea murdară. O cocină în toată regula, dar sticlele de cidru de pe rafturi m-au făcut să zâmbesc.

Proprietara, de vreo cincizeci și ceva de ani, cu obrajii fleșcăiți și părul strâns într-un coc cenușiu, m-a privit încruntată.

– Bună ziua, am salutat în *bable*², pentru a încerca să-i câștig simpatia. Ce dimineață frumoasă!

Dar a fost de-ajuns să-mi arunce o singură privire pentru ca femeia să-mi ghicească situația și să pufnească supărată.

¹ Viitorului (n.red.)

² Dialect asturian (n.tr.)

– Ce nenorocire! Nu mai spune, a bombănit, ștergându-și mâinile pe o cârpă. Nou-venit? Cu vaporul de Lisabona de ieri, cu siguranță. Atunci poți să o ștergi, că aici nu e Crucea Roșie.

Am presupus că probabil era sătulă de oameni morți de foame care căutau ajutor. Ca să nu mă dea afară, am încercat să o fac să râdă.

– Nu, am răspuns.

Femeia a ridicat sprâncenele surprinsă.

– Nu?

– Am venit cu avionul, am zis cât am putut de serios, la clasa întâi. Dar trebuie să-mi păstrezi secretul, am șoptit.

Era evident că nu crezuse niciun cuvânt, dar nerușinarea mea o intriga și a hotărât să continue gluma.

– Și care e secretul, ia să vedem?

– Că sunt un marchiz.

Femeia s-a uitat la hainele mele pătate de nisip din cauză că dormisem pe plajă și s-a înecat cu propria salivă când a izbucnit în râs.

– Marchizul de Chorrapelada¹, *non te xinga!*² a exclamat în glumă.

Râsul ei mi s-a părut un semn bun și am prins curaj.

– Marchizul de Miradoiro³.

– Nu-mi pare cunoscut.

– Sunt niște regiuni minunate pe valea râului Naredo. Mă numesc Patricio, încântat de cunoștință.

– Și ce faci aici îmbrăcat ca un coate-goale, Patricio?

– Am venit în secret pentru o femeie, am improvizat, o femeie care este dragostea vieții mele, dar părinții ei nu vor ca ea să se mărite cu mine.

– De ce? Nu se presupune că ești un marchiz?

– Ba da, dar titlul meu este prea puțin pentru ea. Este prințesa din Nueva Celemina⁴.

¹ Pene jumulite (n.red.).

² Nu mai spune! (în dialect în original) (n.red.).

³ Punct de observație (în galiciană în original) (n.red.).

⁴ Celemin – măsură agrară folosită în unele părți ale Spaniei înainte ca sistemul zecimal metric să fie obligatoriu (n.red.).

– Și asta unde este?

– Buf. Departe. Foarte departe.

Femeia a râs din nou.

– Te pot întreba cum te cheamă? am vrut eu să știu afișând cel mai frumos zâmbet de care eram în stare.

– Constantina... Tina, s-a corectat imediat.

Mi s-a părut un semn bun că-mi oferea diminutivul ei.

– Tina, trebuie să-mi păstrezi secretul. Cu deghizarea mea de cerșetor am păcălit gărzile care o păzesc pe prințesă. Acum trebuie să o conving să fugă cu mine. Dar până atunci nimeni nu trebuie să știe că nu sunt sărac.

– Stai liniștit, că-i păcălești pe toți.

– Mai am nevoie și de o altă favoare.

– Să vedem.

– O farfurie de mâncare.

– Nu mai spune! a zis mai mult cu ironie decât cu supărare.

– Se înțelege că, prefăcându-mă că sunt sărac, acum nu am bani la mine. Dar îți promit că mă voi întoarce și-mi voi plăti datoria cu vârf și îndesat.

Tina a oftat cu dispreț. Asta nu a împiedicat-o să pună mâna pe o bucată bună de omletă proaspăt făcută și să mi-o așeze sub nas, spre bucuria stomacului meu. Imediat am început să salivez.

– Hai, hai... Mănâncă înainte să mă răzgândesc.

Am devorat omleta și, printre înghițituri, am profitat de moment ca să pun mai multe întrebări.

– Nu cunoști vreun loc unde aş putea să dorm?

– În afară de hotelul Național, desigur.

– Desigur. Doar știi că trebuie să trec drept sărac.

Tina și-a aranjat un fir de păr din coc și a arătat spre un băiat care stătea la o masă din capătul barului.

– Vorbește cu Grescas¹. Dar lui să nu începi să-i spui povești cu marchizi, dacă vrei să nu-ți dea una peste bot.

¹ Scandal, ceartă (n.tr.).

Mi s-a părut un sfat bun, având în vedere porecla lui, așa că m-am decis să merg cu adevărul înainte.

– Bună ziua.

Tipul nici măcar nu mi-a răspuns. Era mai interesat să ronțăie o scobitoare decât să stea de vorbă cu mine. Am profitat pentru a-l studia. Nu avea mai mult de douăzeci și cinci de ani și avea aerul amenințător al unei gorile: înalt, mătăhălos și cu brațele și picioarele groase ca niște trunchiuri. Îi lipsea unul dintre dinții din față.

Mi-am ascuns nervozitatea și am insistat.

– Sunt Patricio.

Grescas și-a trecut în revistă dinții cu scobitoarea, într-o tăcere ostilă. Era clar că n-avea niciun chef să stea de vorbă cu mine. Din fericire, ochii mi-au căzut pe blazonul de pe tricoul lui uzat. Un blazon de culoare albastru-deschis, cu o ancoră pe care se răsucea o funie albă, care mi-a dat putere să deschid din nou gura.

– *¡Alza'l rabu marinín!*¹ am exclamat. Ura, ura, ura! Pe marinarul din Luanco nimeni nu-l poate întrece, iar dacă s-ar întâmpla asta...

Am lăsat fraza neterminată, așa cum un pescar aruncă momeala și așteaptă să se prindă peștele.

– Ar fi din întâmplare! a mormăit, nefiind în stare să se abțină.

Mușcase momeala. Am continuat să trag de undiță.

– De unde ești? Eu sunt din Santa Benxamina.

Grescas s-a scărpinat în cap, cu un gest ca de maimuță, și a scuipat pe podeaua barului.

– Nu te amăgi. Doar pentru că suntem compatrioți nu înseamnă că o să te și ajut. În Havana sunt mai mulți asturieni decât muște.

– Te-am întrebat doar de unde ești.

A scuipat din nou.

¹ *¡Alza'l rabu marinín!* (în dialect asturian în original) – Coada sus, marinarule! slogan al suporterilor fotbalistilor de la Clubul Marino, din Luanco, Asturias. Blazonul clubului este cel descris mai sus (n.red.).

– Așa începeți toți. Și, de îndată ce-ți voi spune, vom găsi o rudă, sau un prieten, sau un cunoscut în comun. Poate descoperim chiar că suntem veri. Și, desigur, tu-mi vei spune: „Vere, mă lași de izbeliște?” Atunci îmi vei cere bani cu împrumut sau să-ți fac rost de un serviciu ori de un loc unde să dormi. Așa că valea de aici!

– N-am de gând să plec până nu-mi spui de unde ești.

Gorila s-a ridicat de pe scaun și am încercat să-mi controlez nervozitatea. Era atât de înalt, încât mă depășea cu un cap. Conștient de anvergura sa de dulap de haine, a început să-și trosnească degetele ca să-mi stârnească frică.

– Îți propun ceva. Dacă-ți spun și se dovedește că avem pe cineva în comun, îți voi trage un pumn în burtă. Tot mai vrei să afli?

Un pumn în burtă nu era ceva bun, dar ce mai puteam face? Nu mai aveam pe nimeni la care să recurg și nu puteam să dorm din nou pe plajă.

– Îmi asum riscul, am zis cu voce tremurândă.

– Sunt din Carabanzo.

Era un sat la câteva ore distanță de al meu.

– Cunosco doar o singură persoană de acolo.

Grescas m-a luat de ceafă, ca pe un pisoai nou-născut.

– Tu ți-ai căutat-o.

Cu bătaile inimii răsunându-mi în urechi, am vorbit fără să gândesc.

– Begoña García de Ron. Frumoasă ca nimeni alta, dar a avut mai mulți iubiți decât am avut eu purici.

Grescas a slăbit presiunea mâinii sale mari de pe gâtul meu. După expresia feței, era evident că o cunoștea. Brusc, mi-a venit în minte un gând foarte neliniștitor.

– N-o fi nevasta ta? am întrebat, punându-mă în cea mai groaznică situație.

A negat dând din cap și am respirat ușurat.

– Mai bine, căci era cea mai ușuratică din tot satul.

Destinderea mea a durat până când mi-a zis următoarele patru cuvinte:

– Begoña este sora mea.

Fir-ar să fie! Situația nu mai avea rezolvare, așa că am închis ochii strângându-i tare și m-am pregătit pentru pumn. Și a sosit, atât de tare încât m-a făcut să mă îndoi de la jumătate. Cu toate că Grescas l-a însoțit și cu un hohot de râs.

– Băga-mi-aș...! Tu ești Patricio? Proasta lui dispoziție se risipise. Acel Patricio cu care sora mea s-a combinat la serbarea câmpenească de acum vreo doi ani?

Am încuviințat în timp ce mă așezam pentru a-mi putea îmbrățișa burta care mă durea rău.

– Pumnul a fost pentru că ai pierdut pariul, a zis Grescas.

Încă nu-mi revenisem după lovitura în stomac când Grescas mi-a dăruit o palmă care m-a plesnit direct în ceafă.

– Și palma asta peste ceafă ți-ai câștigat-o din cauză că ai făcut-o târfă, a adăugat.

– N-am făcut-o târfă, eu am zis doar...

– Că este, m-a întrerupt, mai târfă decât găinile, dar este și sora mea mai mică, ne-am înțeles?

Am zis din nou da, în timp ce încercam să nu vomit și îi porunceam omletei să rămână în stomacul meu.

– Begoña mi-a povestit că ai făcut-o foarte fericită în vara aceea. Că în ziua pe care o aveai liberă de la mină mergeai trei ore dus și trei ore întors doar ca să o vezi.

Era adevărat. Eu și Begoña fuseserăm doi porumbei, până când...

– Te-a părăsit pentru Tiburcio? Grescas mi-a rostit gândurile. Sau pentru Manuel?

Am respirat adânc pentru a putea trage destul aer în piept și am răspuns:

– Cred că pentru amândoi.

– Asta-i soră-mea! a exclamat gorila, râzând din nou în hohote. Noi, cei din familia García de Ron, nu umblăm cu jumătăți de măsură.